

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2565/2024
25.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., коју заступа пуномоћник Војо Убовић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., кога заступа пуномоћник Миле Кораћ, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, издржавања и личних контаката, одлучујући о ревизији тужиле-противтужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 407/23 од 30.08.2023. године, у седници одржаној 25.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле-противтужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 407/23 од 30.08.2023. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиле-противтужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П2 713/22 од 29.05.2023. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиле-противтужене да се мал. ВВ повери мајци АА на самостално вршење родитељског права, а пребивалиште детета да буде на адреси мајке, је одбијен. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле-противтужене да се одржавање личних контаката оца и мал. ВВ одвија сваког другог викенда, од петка од 18,00 часова до недеље до 18,00 часова, тако што ће отац долазити по дете на адреси на којој дете живи са мајком и на исту враћати дете, након истека виђања. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле-противтужене да се ББ обавезе да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа износ од 15.000,00 динара месечно, почев од дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски услови, доспеле рате да плати одједном, а убудуће сваког 01.-15.-ог у месецу за текући месец, и то уплатом досуђеног износа на рачун законске заступнице, мајке, ближе наведен у изреци пресуде, са законском затезном каматом за случај доцње, почев од дана падања у доцњу до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, усвојен је противтужбени захтев туженог-противтужиоца. Ставом петим изреке, поверено је мал.

дете парничних странака ВВ, рођена ...2015. године оцу, туженом-противтужиоцу ББ на самостално вршење родитељског права, а адреса мал. детета ће бити на адреси оца. Ставом шестим изреке, уређен је начин одржавања личних односа између мајке, тужиле-противтужене и мал. ВВ на начин ближе наведен у изреци пресуде. Ставом седмим изреке, обавезана је тужиле-противтужена да на име свог дела доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа, путем поштанске упутнице, туженом-противтужиоцу месечно износ од 15.000,00 динара, почев од 17.08.2021. године па убудуће док постоје законски услови, до 05.-ог у месецу за текући месец, са законском затезном каматом почев од дана доспелости сваке месечне доспеле обавезе па до исплате. Ставом осмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж2 407/23 од 30.08.2023. године, одбио жалбу тужиле-противтужене и потврдио првостепену пресуду, а одбијен је и захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле-противтужена је изјавила благовремену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), у вези члана 202. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005... 6/2015) и утврдио да изјављена ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Такође, није дошло до погрешне примене или пропуста у примени било које одредбе Закона о парничном поступку, па нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. истог Закона, на коју се у ревизији паушално указује.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у ванбрачној заједници у периоду од 2015. године до 03.02.2020. године, када је тужиле туженог пријавила за насиље у породици. Током трајања заједнице рођена је мал. ВВ дана ...2015. године. Тужиле, осим мал. ВВ, има кћерку рођену 2002. године, која је по рођењу дата у хранитељску породицу и са њом сада нема контакт и мал. сина рођеног ...2007. године у брачној заједници, који је поверен оцу на самостално вршење родитељског права. Правноснажном пресудом од 23.02.2010. године, одређен је начин одржавања личних односа са мајком и њен допринос дечијем издржавању.

Тужиле је насиље у породици први пут пријавила органу старатељства током 2018. године, када су туженом изречене хитне мере (забрана комуникације и исељење), а да се он у тренутку пријаве није ни налазио у домаћинству. Након овог догађаја парничне странке су наставиле заједницу живота, али се понашање тужиле, која је и до тада била пасивна у односу на породицу променило, тако што је постала окренута себи и свом запослењу, одлазила је од куће на неколико дана, није се јављала на телефон, нити је питала за дете. Дана 03.02.2020. године, тужиле је са дететом напустила заједницу живота и пријавила туженог за психичко и физичко насиље, уз навод да га

трпи већ уназад две године. Туженом је тада изречена мера забране комуникације са тужиљом и дететом, која је продужена на 30 дана, одређено му је задржавање у трајању од два дана, али притвор није одређен. Тужиља је тада затражила смештај у Сигурној женској кући, где је смештена након пријаве, а нешто касније је доведено и мал. дете. Сви поступци који су против туженог покретани су одбачени. Тужиља је из Сигурне куће са кћерком самовољно отишла да живи код своје мајке у ... и дете је са њима живело у периоду од 13.02.2020. године до 13.03.2021. године. У том периоду тужени пет месеци уопште није виђао дете, а потом је мајка дозволила да се повремено чују телефоном. Мал. дете је дана 13.02.2021. године по привременој мери донетој у току трајања ове парнице дана 03.03.2021. године, прешло да живи код оца, одређен је модел виђања мајке са дететом и њена обавеза издржавања, а привременом мером која је донета касније омогућено је тужили и да свакодневно у одређеним терминима разговара са дететом телефоном.

Тужиља је рођена 1983. године, а тужени 1971. године. Тужени има регистровано пољопривредно газдинство, а обавља и послове на радном месту Тужиља је запослена и остварује зараду у износу од 40.000,00 – 50.000,00 динара месечно и нема непокретну имовину на свом имену. По основу кредита јој се обуставља од зараде месечно износ од 9.000,00 динара, поседује путничко возило, живи са мајком која је болесна и прима редовну терапију и која остварује пензију од 400 евра и 14.000,00 динара месечно. У поступку је утврђена висина режијских трошкова, како је ближе наведено у образложењу побијане пресуде, као и трошкови за исхрану, кућну хигијену, личну хигијену и одећу и обућу. Тужиља на име издржавања мал. сина плаћа месечно износ од 6.000,00 динара, те углавном измирује и обавезу издржавања за мал. ВВ по привременој мери.

Тужени живи у домаћинству са родитељима и мал. ВВ у породичној кући. Запослен је и остварује зараду од 80.000,00 динара, отац остварује пензију од 30.000,00 динара месечно, а мајка је домаћица. Приходи од пољопривредног газдинства које има износе 1.300.000,00 динара годишње, нема обавезу да издржава друга лица, утврђени су укупни трошкови четворочланог домаћинства месечно, како је ближе наведено у образложењу пресуде, а укупне месечне потребе мал. детета задовољавају се износом од 30.000,00 динара.

Орган старатељства надлежан по пребивалишту тужиље изнео је предлог да је најбољи интерес детета да буде поверено мајци, а орган старатељства надлежан по пребивалишту туженог и мал. детета да буде поверено оцу. Док је дете још боравило код мајке одређено је вештачење у овој парници, које је опсервирало емотивну зрелост девојчице и родитељске капацитете парничних странака, па је изведен закључак да је боља и већа родитељска способност на страни оца. Емоционална зрелост је оцењена значајно испод очекиване за њену узрастну доб, мал. ВВ је била едукативно и емотивно занемарена, присутан је феномен отуђења на плану емотивних размена, а емоционална зрелост детета је оцењена значајно испод очекиване за њену узрастну доб. За разлику од мајке, отац показује пажњу и емотивну наклоност према детету, а којој се она не противи. Имајући у виду утврђене чињенице предложено је да самостално вршење родитељског права врши отац, из разлога наведених у налазу и мишљењу вештака и образложењу побијане пресуде, те је неопходно вратити дете у

средину која је била адекватна за њен развој. Након неколико месеци од вештачења суд је затражио допуну налаза од органа старатељства који су остали код својих предлога да се самостално вршење родитељског права повери мајци, односно оцу. Након тога, вештачење је, на предлог тужиље, урађено од стране Института за ментално здравље у Београду, па је констатовано да дете похађа први разред основне школе, иде на фолклор, да јој одговара да буде код тате и да виђа мајку. Мал. дете је од када је код оца напредовало, са одличним успехом је завршила први разред и у том правцу наставила и даље школовање, њене радне навике и школска мотивација развијени су у складу са очекиваним узрастом, влада социјалним вештинама, понаша се опуштено и спокојно. Похађа и часове страног језика. Дете не вербализује негативне ствари о мајци, не показује страх од конфликта лојалности према оцу, у чијем присуству је слободна да исказује и своја осећања према другом родитељу. Орган старатељства који је надлежан за опсервацију мајке, након свих наведених процена, остао је код свог предлога да дете буде поверено мајци на самостално вршење родитељског права.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су одлучили да се мал. дете парничних странака повери на самостално вршење родитељског права оцу, туженом-противтужиоцу, уређен је начин одржавања личних односа између мајке и мал. детета, на начин ближе описан у изреци пресуде и обавезана је тужила-противтужена да на име свог дела доприноса за издржавање плаћа 15.000,00 динара месечно, док је тужбени захтев тужиље-противтужене одбијен. Другостепени суд је одбио, као неосновану, жалбу тужиље-противтужене и потврдио првостепену пресуду.

Правилно су нижестепени судови одлучили као у побијаној пресуди, правилно примењујући материјално право, а за своје одлуке су дали довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и Врховни суд.

Неосновани су наводи ревизије којима се оспорава налаз и мишљење вештака у погледу родитељског капацитета и односа туженог према детету. У току поступка првостепени суд је правилно поступио у смислу одредбе члана 273. став 1 ЗПП и вештачење родитељских капацитета поверио Институту за ментално здравље, а на основу тог налаза, имајући у виду и мишљења органа старатељства, судови су правилно одредили да тужени-противтужилац самостално врши родитељско право над мал.дететом, те да се тужила-противтужена обавезе да на име доприноса за издржавање мал. детета плаћа месечно 15.000,00 динара и да контакт са дететом одржава на начин ближе наведен у изреци побијане пресуде.

Висина доприноса за издржавање мал. детета је утврђена применом члана 160. Породичног закона, јер су судови утврдили потребе мал. детета и могућност тужиље-противтужене и правилно оценили да се досуђеним износом омогућава задовољавање потреба мал. детета, као и да досуђеним износом тужила-противтужена неће угрозити своју егзистенцију.

Доносећи побијану пресуду судови су водили рачуна о најбољем интересу детета, у смислу члана 6. Породичног закона и члана 3. став 1. Конвенције о правима детета, те су правилно утврдили да је најбољи интерес мал. детета, у конкретном

случају, да отац врши самостално родитељско право, да мајка детета доприноси његовом издржавању у складу са потребама детета и могућностима мајке, а одлучено је и о начину одржавања личних контаката мал. детета и мајке.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Тужиља-противтужена није успела у ревизијском поступку, због чега нема право на накнаду тих трошкова, које је тражила и определила у ревизији, у смислу члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић